

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **T. H.**, zastoupen Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou se sídlem Štěpánská 57, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 27, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 23. 4. 2008, zn. PRÁV-1589/08-5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2008, čj. 9 Ca 248/2008 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

[1] Dne 22. 8. 2007 sepsal příslušník Policie ČR při dopravní kontrole žalobce formulář Oznámení o přestupku. Do políčka předtištěného na formuláři vyplnil rodné číslo žalobce, a to i přes žalobcův výslovný nesouhlas. Žalobce sepsal proti tomuto postupu stížnost ihned na místě, a to na druhou stranu formuláře. Druhou stížnost, adresovanou Policii ČR, Správě hlavního města Prahy, podal žalobce dne 9. 11. 2007. V ní upozornil na neoprávněné nakládání s osobními údaji, nevyřízení prvotní stížnosti a znovu žádal, aby byl vyrozuměn o způsobu vyřízení stížnosti. Dne 12. 11. 2007 se žalobce obrátil na žalovaného s podáním ve věci zpracování osobních údajů Policií ČR.

[2] Žalovaný vyhodnotil podání jako dva samostatné návrhy. Prvním návrhem byl podnět k zahájení správního řízení o uložení sankce podle § 45 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a § 17e zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, za neoprávněné využívání rodného čísla žalobce v souvislosti s popsanou událostí. Tento návrh vyřídil žalovaný úředním záznamem ze dne 5. 12. 2007, v němž uvedl, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. O tom vyrozuměl žalobce přípisem ze dne 5. 12. 2007, zn. SPR-6535/07-3.

[3] Druhým návrhem byl návrh na zahájení správního řízení dle § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů, v němž měla být Policii ČR nebo Ministerstvu vnitra uložena povinnost zlikvidovat údaje o rodném čísle žalobce na všech nosičích informací týkajících se dané události. Tento návrh žalovaný usnesením ze dne 26. 11. 2007, zn. SPR-6443/07-2, odložil dle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť k jeho vyřízení není věcně příslušný žádný správní orgán. Žalovaný v usnesení uvedl, že podání, jímž se subjekt údajů obrací na žalovaného, je vždy jen podnětem k uplatnění dozorových pravomocí dle § 29 odst. 1 písm. a), příp. podnětem k zahájení správního řízení o správním deliktu či dle § 17 zákona o ochraně osobních údajů. Z § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů nevyplývá pravomoc žalovaného vést řízení, kterým by mohla být správci či zpracovateli osobních údajů uložena povinnost v souvislosti se zpracováním osobních údajů. Takovou povinnost lze uložit pouze jako nápravné opatření dle § 40 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů.

[4] Rozklad žalobce směřující proti usnesení o odložení věci byl předsedou žalovaného zamítnut. Předseda žalovaného ve svém rozhodnutí, které je blíže označeno v záhlaví rozsudku, potvrdil správnost závěrů žalovaného. Dle předsedy žalovaného lze ukládat správci či zpracovateli osobních údajů povinnosti ve vztahu ke zpracování osobních údajů jen v rámci opatření k nápravě dle § 40 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, a to na základě závěrů kontroly provedené u této osoby. Právo subjektu údajů obrátit se na žalovaného se svým podezřením na nezákonné zpracování údajů nezakládá povinnost žalovaného zahájit správní či jiné řízení, ale toliko povinnost došlé podání dle jeho obsahu posoudit a vyhodnotit, zda opodstatňuje uplatnit některou z pravomocí žalovaného a zahájit příslušné řízení. O zvoleném postupu a výsledcích vyrozuměl žalovaný osobu, která podala podnět.

[5] Žalobce podal dne 3. 7. 2008 žalobu proti rozhodnutí předsedy žalovaného, v níž zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků. Dne 22. 7. 2008 doplnil žalobce žalobu o podrobnou právní argumentaci. Městský soud žalobu usnesením ze dne 19. 11. 2008 odmítl, aniž by rozhodl o žádosti žalobce o osvobození od soudních poplatků. V odůvodnění usnesení uvedl, že jednou z nezbytných obsahových náležitostí žaloby je uvedení alespoň jednoho žalobního bodu, a to ve lhůtě pro podání žaloby. Žalobní body byly žalobcem formulovány až po uplynutí této lhůty, a proto k nim nemohl soud přihlídnout. Absence jakýchkoliv žalobních bodů představuje neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, který nemůže být zhojen ani následným doplněním žaloby ze dne 22. 7. 2008. Soud proto žalobu odmítl dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Argumenty obsažené v kasační stížnosti a vyjádřeních žalobce

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatel upozornil, že spolu se žalobou podal žádost o osvobození od soudních poplatků, na niž poukázal i v doplnění žaloby. O této žádosti však nebylo nikdy nijak rozhodnuto. Přitom dle § 35 odst. 8 s. ř. s. neběží lhůta stanovená pro podání návrhu na zahájení řízení od podání žádosti o osvobození od soudních poplatků až do právní moci rozhodnutí o této žádosti. Lhůta pro podání žaloby dosud z tohoto důvodu neuplynula. Nic tak nebránilo městskému soudu, aby vyzval stěžovatele k odstranění nedostatku žaloby dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Ostatně v důsledku doplnění žaloby již nebylo této výzvy zapotřebí. Městský soud měl přihlédnout k doplnění žaloby, které bylo učiněno ve lhůtě pro podání žaloby. Na závěr stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení jako nezákonné zrušil.

[7] V dalších podáních (ze dne 31. 12. 2010, 26. 1. 2011, 20. 5. 2011 a 14. 8. 2012) se stěžovatel obšírně vyjádřil k otázce výkladu § 21 odst. 3 a 4 zákona o ochraně osobních údajů. Jeho stanovisko lze shrnout tak, že podáním, kterým se subjekt osobních údajů obrací na žalovaného s žádostí o sjednání nápravy ve věci neoprávněného nakládání s osobními údaji třetími osobami (zpracovateli či správci osobních údajů), se zahajuje správní řízení. Žalovaný je tedy povinen podání projednat a rozhodnout o něm. Na podporu svého tvrzení stěžovatel poukázal zejména na rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2008, čj. 2 Ans 8/2008 – 52, a dále na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES. Dále namítal, a to i ve svém posledním vyjádření ze dne 19. 11. 2012, že odklonem od dosavadní judikatury reprezentované právě rozsudkem NSS čj. 2 Ans 8/2008 – 52 dojde k porušení legitimního očekávání a důvěry v právo. Zdůraznil, že nejsou splněny materiální podmínky pro odklon od dosavadní rozhodovací praxe. Stěžovatel opakovaně navrhl, aby soud předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 21 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., účinného do 31. 12. 2011.

III. Vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný se ve svém vyjádření ze dne 12. 10. 2009 (*správně zřejmě 12. 11. 2009 – pozn. NSS*) vyjádřil k průběhu správního řízení. Zdůraznil, že po rozsáhlé novele zákona o ochraně osobních údajů provedené zákonem č. 439/2004 Sb. jsou všechna řízení vedená žalovaným zahajována zásadně z moci úřední. Stěžovatel nebyl poškozen na svých právech hmotných ani procesních, neboť žalovaný posoudil jeho podání dle obsahu a řádně jej vyřídil. Podání stěžovatele bylo jedním z důvodů, proč žalovaný zařadil do kontrolního plánu pro rok 2008 kontrolu zpracování osobních údajů Policií ČR a Ministerstvem vnitra. Žalovaný zcela podporuje názor městského soudu, že podání žaloby bez náležitého odůvodnění v samém závěru zákonné lhůty, navíc s vědomím nedostatečnosti takového podání, je nutno považovat za nepřipustné obcházení zákona. Žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] V podáních ze dne 14. 1. 2011 a 3. 2. 2012 se žalovaný rozsáhle vyjádřil k výkladu § 21 zákona o ochraně osobních údajů. Dle jeho názoru nezakládá toto ustanovení

žalovanému pravomoc vést řízení o žádostech subjektů osobních údajů. Žádosti jsou toliko podněty pro uplatnění dozorové pravomoci, kterou žalovaný vykonává z moci úřední.

IV.

Dosavadní průběh řízení před Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud již jednou o kasační stížnosti žalobce rozhodl, a to rozsudkem ze dne 16. 3. 2010, čj. 1 As 93/2009 – 121. Rozsudek však byl zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 1783/10, a to pro porušení základního práva na zákonného soudce tím, že se právní názor uvedený v rozsudku dostal do rozporu s předešlou judikaturou zdejšího soudu. Následně senát, jemuž byla věc na základě rozvrhu práce přidělena k projednání, postoupil věc rozšířenému senátu k posouzení otázky výkladu § 21 odst. 3 i 4 zákona o osobních údajích. Rozšířený senát rozhodl o předložených otázkách usnesením ze dne 4. 9. 2012, čj. 1 As 93/2009 – 273, a věc vrátil k projednání a rozhodnutí předkládajícímu senátu.

V.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud předesílá, že usnesení městského soudu o odmítnutí žaloby lze napadnout jen z důvodu nezákonnosti tohoto rozhodnutí (§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., viz např. rozsudek ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004 - 98, všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou přístupná na www.nssoud.cz]. Nezákonnost rozhodnutí může spočívat též v chybném posouzení právní otázky, zda je důvod pro odmítnutí žaloby dán (viz rozsudek NSS ze dne 6. 12. 2005, čj. 6 As 4/2004 – 53). V dané věci jde o posouzení otázky, zda stěžovatel doplnil žalobu o žalobní body ve lhůtě pro podání žaloby.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda vada žaloby spočívající v absenci žalobních bodů byla stěžovatelem odstraněna před uplynutím lhůty pro podání žaloby (V.A.). Poté se zabýval otázkou, zda rozhodnutí předsedy žalovaného podléhá soudnímu přezkumu (V.B.).

V.A.

Odstranění vady žaloby před uplynutím lhůty pro podání žaloby

[14] Žaloba musí obsahovat mimo jiné žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.). Rozšířit žalobu o další žalobní body lze jen ve lhůtě pro podání žaloby (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Dle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno. Požádá-li žalobce o osvobození od soudních poplatků, neběží po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní lhůta stanovená pro podání žaloby (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.).

[15] Ze správního spisu vyplývá, že rozhodnutí předsedy žalovaného bylo doručeno stěžovateli dne 7. 5. 2008 (viz doručka na č. 1. 10 spisu zn. PRÁV-1589/08). Žaloba podaná osobně u městského soudu dne 3. 7. 2008 neobsahuje žádný žalobní bod, a to ani v náznaku. Žalobní body stěžovatel uvedl až v doplnění žaloby podaném osobně u městského soudu dne 22. 7. 2008. Již dne 3. 7. 2008 požádal stěžovatel o osvobození od soudních poplatků, o jeho žádosti nebylo nikdy rozhodnuto.

[16] Z těchto skutečností je tedy zcela zřejmé, že stěžovatel podal žalobu včas. Okamžikem podání žaloby přestala běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby, jelikož její součástí byla i žádost o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel formuloval žalobní body dne 22. 7. 2008 v doplnění žaloby, které bylo soudu doručeno v době, kdy lhůta pro podání žaloby stále ještě neběžela, neboť nebylo rozhodnuto o žádosti o osvobození od soudních poplatků. Žaloba se stala perfektní, a tedy projednatelnou, dříve, než uplynula lhůta pro podání žaloby. Je třeba odmítnout náznaky a spekulace městského soudu v předkládací zprávě a žalovaného ve vyjádření ke kasační stížnosti, že stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků s cílem prodloužit si faktickou lhůtu k podání žaloby. Ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. je normou kogentní. Nejvyšší správní soud připouští, že prostřednictvím její aplikace dochází k prodloužení zákonem striktně stanovené dvouměsíční lhůty k podání žaloby. K tomu je nutno ovšem dodat, že žádosti o osvobození od soudních poplatků musí být projednány přednostně (§ 56 odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném do 31. 12. 2011). Bylo tedy povinností městského soudu rozhodnout o žádosti o osvobození od soudních poplatků bez zbytečného odkladu, a minimalizovat tak dobu, o níž je lhůta pro podání žaloby fakticky prodloužena. Samozřejmě i v případě této právní normy přichází teoreticky v úvahu její zneužití, popř. obcházení, které by nepožívalo právní ochrany. Zneužití práva či obcházení zákona by však muselo být v řízení před soudem jednoznačně prokázáno.

[17] V daném případě městský soud existenci § 35 odst. 8 s. ř. s. zcela pominul, o žádosti o osvobození od soudních poplatků vůbec nerozhodl. Městský soud v odůvodnění svého usnesení žádnou úvahu o zneužití práva či obcházení zákona v souvislosti s podáním žádosti o osvobození od soudních poplatků neuvedl.

[18] Nejvyšší správní soud shrnuje, že žaloba byla doplněna o žalobní body před uplynutím lhůty k podání žaloby a v tomto ohledu nic nebránilo jejímu projednání. Nebylo možno ji odmítnout dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení.

V.B.

Právní povaha rozhodnutí žalovaného

[19] Soud se nicméně musel zabývat rovněž otázkou, zda není dán některý z dalších důvodů, pro něž by musela být žaloba odmítnuta. Pokud by tomu tak bylo, musel by zdejší soud kasační stížnost zamítnout, neboť pouhá mýlka městského soudu v důvodu odmítnutí nezakládá důvod pro kasaci odmítavého usnesení (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 Ans 9/2008 – 265, též rozsudek ze dne 3. 2. 2010, čj. 1 As 78/2009 – 76). Takový postup je ústavně konformní, pokud bylo účastníkům řízení umožněno vyjádřit se

k rozhodným právním otázkám, a nejde tak o rozhodnutí překvapivé (viz náleze Ústavního soudu ze dne 16. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 1783/10).

[20] Zákon o ochraně osobních údajů svěřuje žalovanému pravomoc provádět dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem (např. formou kontroly), projednávat přestupky a jiné správní delikty a udělovat pokuty dle tohoto zákona. Žalovaný je povinen přijímat podněty a stížnosti jednotlivců a informovat je o jejich vyřízení (§ 29 odst. 1).

[21] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2007, čj. 8 Ans 4/2006 – 68, z ustanovení § 21 zákona o ochraně osobních údajů, ve znění účinném do 25. 7. 2004, dovodil, že podáním žádosti o zajištění opatření k nápravě se zahajuje správní řízení, které musí být ukončeno vydáním rozhodnutí. V rozsudcích ze dne 16. 12. 2008, čj. 2 Ans 8/2008 – 52, čj. 2 Ans 9/2008 – 55 a čj. 2 Ans 10/2008 – 54, Nejvyšší správní soud učinil závěr, že na právě uvedeném právním názoru nic nezměnila ani novelizace § 21 zákona o ochraně osobních údajů provedená zákonem č. 439/2004 Sb., účinným od 26. 7. 2004.

[22] První senát Nejvyššího správního soudu, jemuž byla tato věc přidělena k projednání, se však s názorem druhého senátu neztotožnil a věc postoupil rozšířenému senátu. Stěžovateli, stejně jako žalovanému, bylo umožněno, aby se k předložené právní otázce vyjádřili, a přesvědčili tak rozšířený senát o správnosti svého výkladu. Stěžovatel svého práva vyjádřit se k věci využil a předložil rozšířenému senátu dvě obsáhlá vyjádření (ze dne 20. 5. 2011 a 14. 8. 2012), přičemž ke sporné právní otázce se vyjádřil již v podání ze dne 26. 1. 2011 a v řízení před městským soudem v doplnění žaloby ze dne 22. 7. 2008. Rozšířený senát v usnesení čj. 1 As 93/2009 – 273 oslyšel argumentaci stěžovatele a ztotožnil se s právním názorem prvního senátu. Formuloval následující právní názor:

- I. Podání učiněné podle § 21 odst. 3 i odst. 4 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., jímž subjekt osobních údajů žádá Úřad pro ochranu osobních údajů o uložení opatření k nápravě zpracovateli či správci osobních údajů, je toliko podnětem k uplatnění dozorčího práva Úřadu.
- II. Na výkon dozoru nemá podatel subjektivní právo.
- III. Informace Úřadu pro ochranu osobních údajů o způsobu vyřízení uvedeného podnětu není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., ale toliko sdělením úřadu.

[23] Usnesení rozšířeného senátu bylo účastníkům řízení doručeno, takže není třeba v tomto rozsudku opakovat argumentaci rozšířeného senátu a postačí odkázat účastníky na odůvodnění usnesení rozšířeného senátu.

[24] Návrhem stěžovatele na přerušení řízení o kasační stížnosti a předložení návrhu na zrušení § 21 zákona o ochraně osobních údajů Ústavnímu soudu se zabýval rozšířený senát zejména v části IV.2 usnesení čj. 1 As 93/2009 – 273. Vyvrátil tezi stěžovatele, že právní úprava je nepřehledná a rozporná, čímž stěžovatel zdůvodňoval svůj návrh na předložení věci Ústavnímu soudu, a vysvětlil, že případná nejednoznačnost zákona je

odstranitelná výkladem právních norem v jejich celkovém kontextu. Stejně tak se rozšířený senát zabýval tím, zda jsou splněny formální a materiální podmínky změny dosavadní judikatury (viz zejména část IV.1 a bod 78 usnesení).

[25] Rozhodnutím rozšířeného senátu je první senát při projednávání kasační stížnosti vázán a v tomto řízení již není žádný prostor pro polemiku s právním názorem zaujatým rozšířeným senátem. Účastníkům řízení byl poskytnut dostatečný prostor k výměně stanovisek před rozhodnutím rozšířeného senátu, čímž bylo učiněno za dost požadavku kontradiktornosti soudního řízení.

[26] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že zákon o ochraně osobních údajů, ve znění zákona č. 439/2004 Sb., nezakládá stěžovateli veřejné subjektivní právo na výkon dozoru. Podání stěžovatele je třeba považovat pouze za podnět k provedení kontroly a poté eventuálně k uložení nápravných opatření dle § 40 zákona o ochraně osobních údajů. Žalovaný se podnětem stěžovatele zabýval a o svých zjištěních ho v souladu s § 29 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů informoval. Bylo by jistě možné polemizovat, zda mohl žalovaný postupovat dle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu a věc usnesením odložit, či zda měl postupovat dle § 42 správního řádu a pouhým přípisem sdělit stěžovateli, že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. Podání stěžovatele se totiž týká věci, která patří do věcné působnosti žalovaného (§ 2 odst. 2 a § 29 zákona o ochraně osobních údajů). To však nic nemění na tom, že stěžovatelovo podání bylo pouze podnětem k provedení kontroly žalovaným a zahájení řízení o uložení nápravných opatření. Usnesením o odložení věci sdělil žalovaný stěžovateli, že jeho podání nemá za následek zahájení správního řízení ve smyslu § 44 správního řádu a že nehodlá zahájit řízení ani z moci úřední.

[27] Soud si je vědom toho, že aktem, který stěžovatel napadl, je z formálního hlediska rozhodnutí o odložení věci dle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu. Tento typ rozhodnutí podléhá soudnímu přezkumu, pokud se týká subjektivních práv žalobce v tom smyslu, že by mohla být založena, měněna, rušena či závazně určena, pokud by správní orgán rozhodl v souladu s žádostí žalobce (rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2010, čj. 3 Ads 128/2009 – 71). Jak však soud uvedl již výše, rozhodnutí žalovaného není po stránce obsahové rozhodnutím dle § 43 odst. 1 písm. b) správního řádu, nýbrž sdělením dle § 42 správního řádu, jímž žalovaný zpravil stěžovatele o tom, že jeho podání nemá za následek zahájení správního řízení ve smyslu § 44 správního řádu a že neshledal důvody pro zahájení řízení z moci úřední. Žalovaný napadeným rozhodnutím splnil svoji povinnost dle § 29 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů a § 42 správního řádu, tj. informoval subjekt údajů o vyřízení jeho podnětu. Žalobou napadené rozhodnutí předsedy žalovaného nenaplnňuje materiální znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., neboť se jím nezakládají, nemění ani neruší práva či povinnosti, ani se závazně neurčuje, že osoba určitá práva má či nemá. Jestliže podání stěžovatele, k němuž se žalobou napadené rozhodnutí upíná, bylo pouze podnětem k zahájení řízení z moci úřední a samo žádné správní řízení nezahájilo, nemůže být stěžovatel tímto rozhodnutím dotčen ve své právní sféře. Je přitom nerozhodné, že napadený úkon žalovaného má formu rozhodnutí.

[28] Na podporu výše uvedeného závěru lze odkázat na právní názor vyjádřený v rozsudku NSS ze dne 8. 7. 2009, čj. 3 Ans 1/2009 – 58: „[P]odatele podnětu k zahájení

řízení z moci úřední se nemohou domoci zahájení řízení a následného vydání rozhodnutí ani pomocí jiných zákonných institutů než je opatření proti nečinnosti, a to z toho důvodu, že jim na základě ustanovení § 42 správního řádu ani jiného ustanovení tohoto zákona žádné takové právo nevzniká. Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit. Je tomu tak především proto, že možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží prvořadě k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta a nikoliv k realizaci individuálních veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob. Dalším důvodem nepochybně je i skutečnost, že podnět k zahájení řízení z moci úřední může podat kdokoliv, tedy i ten, o jehož právech či povinnostech by nebylo v řízení jednáno a jehož práv či povinností by se výsledné rozhodnutí správního orgánu nijak nedotklo. Takový podatel by tedy nebyl účastníkem tohoto řízení a nebylo by tudíž ani účelné mu právě jen pro tuto fázi řízení přiznávat nějaká procesní práva. V souhrnu zde tedy není dán legitimní zájem na tom, aby zahájení správního řízení z moci úřední bylo vynutitelné na základě pouhého podnětu a není zde proto ani důvodu podatelům podnětu poskytovat soudní ochranu.“ (zvýraznění doplněno; shodně rozsudek NSS ze dne 19. 8. 2009, čj. 8 Ans 6/2009 – 83, ohledně podnětu k zahájení řízení pro porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže; též rozsudek ze dne 13. 8. 2009, čj. 9 As 57/2008 – 35, k podnětu k zahájení přestupkového řízení z moci úřední).

[29] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k názoru, že rozhodnutí předsedy žalovaného je vyloučeno ze soudního přezkumu na základě § 70 písm. a) s. ř. s., a proto měla být žaloba odmítnuta dle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s.

VI. Závěr a náklady řízení

[30] Na závěr lze shrnout, že městský soud žalobu stěžovatele správně odmítl, byť z nesprávného důvodu. Za daných okolností by zrušení usnesení městského soudu bylo přepjatým formalismem, neboť jediným účelem takového postupu by bylo, aby městský soud žalobu znovu odmítl, tentokrát ze správného důvodu. To by dále neúměrně prodlužovalo délku řízení před správními soudy, což by nepochybně bylo na újmu ústavně zaručenému právu stěžovatele na projednání věci bez zbytečných průtahů (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Na závěru, že rozhodnutí předsedy žalovaného nemůže být podrobeno soudnímu přezkumu, nelze nic změnit.

[31] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[32] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo. Úspěšnému žalovanému nevznikly v řízení o kasační stížnosti žádné náklady převyšující běžnou administrativní činnost. Proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2012

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu